

PRÍLOHY

Príloha I Zoznam turisticko-informačných kancelárií

- Turistická informačná kancelária Komárno
- Bratislavské kultúrne a informačné stredisko
- Turisticko-informačná kancelária Malacky
- Turistická informačná kancelária Považská Bystrica
- Turisticko-informačná kancelária Bojnice
- Informačné centrum JASED s.r.o. Jasenská dolina
- Informačné centrum mesta Zvolen
- Turisticko-informačná kancelária Snowland, Valčianska dolina
- Levická informačná agentúra
- Novohradské turisticko-informačné centrum
- Informačné centrum mesta Liptovský Mikuláš
- Turisticko-informačná kancelária Martin
- Turisticko-informačná kancelária Bardejov
- Mestské informačné centrum Prešov
- Turistické informačné centrum Revúca
- ZCR GALANTSKO - informačná kancelária
- Trnavský informačný servis
- Turisticko-informačná kancelária Handlová
- Turistická informačná kancelária mesta Žilina
- Informačná kancelária Levoča
- Informačné centrum mesta Košice
- Informačné centrum Banská Bystrica
- Kultúrno-informačné centrum Trenčín, n.o.
- Mestská turistická informačná kancelária Banská Štiavnica
- Piešťanské informačné centrum
- Tatranská informačná kancelária
- Nitriansky informačný systém
- Informačné centrum Ružomberok

Príloha 2 Kritéria hodnotenia bezbariérovosti z hľadiska nárokov na prostredie rôznych foriem zdravotného postihnutia

Kritéria hodnotenia bezbariérovosti z hľadiska nárokov na prostredie rôznych foriem zdravotného postihnutia

So zreteľom na rôzne nároky na prostredie rôznych foriem zdravotného postihnutia sme zostavili kritéria hodnotenia bezbariérovosti, ktoré prebehlo v nasledovných druhoch inštitúcií a priestoroch v meste Nitra:

- Ubytovacie a stravovacie zariadenia
- Doprava (mestská autobusová doprava)
- Pohyb v meste bez použitia dopravného prostriedku
- Kultúrne zariadenia (divadlá, kiná, koncertné sály)
- Pamiatky
- Múzeá, galérie, výstavné miestnosti, výstavisko
- Obchody a nákupné centrá
- Poisťovne, banky, pošty, úrady
- Kúpaliská a plavárne
- Benzínové čerpadlá
- Školy
- Verejné hygienické zariadenia

Základné kritéria platné pre všetky typologické druhy stavieb

Medzi základné druhy kritérií patria najmä bezbariérový prístup do budovy, dostatočne široké dvere, dostatočne široký vnútorný priestor na pohyb a manévrovanie, označenie rizikových presklených častí (dvere a pod) a schodov, prítomnosť orientačných prvkov pre zrakovo a sluchovo postihnutých.¹ Nasledovná časť priblíži jednotlivé všeobecne platné požiadavky zostavené na základe vyššie spomínaných dokumentov.

¹ Rozdelenie zostavené na základe dokumentu Berlin barrierefrei [online]. 2009. [cit. 2009.12.28]. Dostupné na internete: < http://www.berlin.de/imperia/md/content/lb-behi/barrierefrei/kriterienkatalog_f_r_die_vergabe_des_signets_berlin_barrierefrei.pdf?start&ts=1264686035&file=kriterienkatalog_f_r_die_vergabe_des_signets_berlin_barrierefrei.pdf >

Prístup do budovy

Prístup do budovy by mal byť zabezpečený aspoň jedným vchodom na úrovni komunikácie s prípustným výškovým rozdielom maximálne 2 cm v dôsledku prítomnosti prahu. Najlepšie je, ak uvedený vchod je zároveň hlavným vchodom. Nie je vhodné, aby návštevníci používali zadný vchod, ktorý slúži zároveň na príjem tovaru, resp. prechod pre zamestnancov a vedie cez priestory technického zázemia budovy. „Vo vyspelých demokratických krajinách je vytesnenie zdravotne postihnutého človeka do vedľajších, pomocných či služobných vstupov považované za diskrimináciu.“²

Prístup do budovy sa však nie vždy dá riešiť jednoúrovňovým vstupom, napríklad ak sa jedná o historickú budovu. V uvedených prípadoch môže byť preto použitá alternatíva v podobe správne riešenej rampy, ktorá musí byť hlavne účelná a použiteľná vzhľadom na technické podmienky a nevyhnutnú výbavu doplnkov, s vyhovujúcou dĺžkou a so sklonom max. 8,33°. Rampa musí byť po oboch stranách vybavená madlami vo výške od 90cm – 110cm, madlo musí mať po oboch stranách vo výške 30cm vodiacu tyč, t.j. zábradlie, ktoré bráni zjazdu vozíka z rampy a madlá musia rampu presahovať od 15 do 40cm. Šírka rampy by mala byť min. 130 cm a mala by byť vybavená tiež protišmykovou úpravou. Na začiatku a konci rampy musí byť manipulačný priestor pre vozík široký 150cm a ukončená by mala byť varovným pásom z iného materiálu.

Ďalšími možnosťami sú schodisková plošina, vonkajší výťah, schodolez.

Šírka plochy pred vstupom do budovy by mala zaisťovať manévrovací priestor min. 150cm x 150 cm a 150x200 cm v prípade, ak sa vstupné dvere otvárajú von.

Šírka vchodových dverí by mala byť min. 90 cm a ideálne je, ak sa otvárajú posuvným systémom, napr. na fotobunku, zabezpečí sa tak vysoký komfort všetkých užívateľov a návštevníkov. Turniketové dvere nie sú vhodné a mali by sa navrhovať len v prípadoch, ak nie je iné možné riešenie vstupu do stavby. Výška kľučky na vstupných dverách, v prípade ak je použitý tento spôsob otvárania je 100 cm od zeme. Je potrebné zabezpečiť v prípadoch, ak je na obsluhu plošiny nutná pomoc zariadenca, signalizačné zariadenie, ktorým bude s vonkajších priestorov zariadenec privolaný.

Dôležitou skutočnosťou, na ktorú sa často zabúda, je označenie bezprostredného okolia signálnymi pásmi pre nevidiacich, rovnako ako úprava a označenie dvier signálnymi doplnkami.

² SAMOVA, ref. 19, s.27.

Nesmieme zabudnúť na skutočnosť, že bezbariérový vchod je síce nevyhnutnosťou pri dosahovaní bezbariérového prostredia, avšak nie jediným kritériom bezbariérovosti.³

Dvere

Šírka dverí, či už vonkajších alebo umiestnených vo vnútorných priestoroch, sa odvíja od rozmerov invalidného vozíka, ktorého užívateľa majú najväčšie nároky na rozmery priechodov vo všeobecnosti. Ako už bolo povedané, ideálna situácia v prípade priechodov do iných miestností je, ak sú dvere posuvné, vybavené fotobunkovým systémom. V prípade otvárania dverí smerom von je potrebný väčší manévrovací priestor potrebný na odstúpenie vozíka. Dvere vo vnútornom priestore musia umožňovať otvorenie na šírku min. 80 cm a farebne kontrastovať s farbou stien. Prah je prípustný max. do výšky 2 cm. Dvere v nebytovej budove musia byť označené rímskymi číslicami, prípadne tiež písmenami v prípade toalety.

Vnútorný priestor na pohyb a manévrovanie

„Manipulačný manévrovací priestor je voľná plocha na účely manévrovania vozíka vo voľnom priestore, medzi stenami miestností a medzi zariadenými predmetmi. Týmto priestorom je kruh s priemerom 150cm.“⁴

Z hľadiska orientácie vo vnútorných priestoroch sa vyžaduje jednoduchosť a čitateľnosť priestoru, tak aby sa dali rozlíšiť prítomné prvky, napr. recepcia, rampa a pod.

Ideálne rozpätie šírky chodby sa pohybuje v intervale 90 - 150 cm. Šírka chodby 90 cm je prípustná pri prestavbách a rekonštrukciách starších budov a to tiež v prípadoch, ak nevedie k priestoru určenému pre verejnosť.⁵

Označenie rizikových presklených častí a schodov

Presklené dvere musia byť kontrastne odlíšené značením. Prvý a posledný schod schodišťa musí byť odlíšený od ostatných schodov farebne s použitím reliéfnej dlažby.

Prítomnosť orientačných prvkov pre zrakovo a sluchovo postihnutých

Pri tvorbe prostredia je potrebné zabezpečiť dostatok informácií o budove a tiež v súvislosti so zabezpečením bezpečnosti a orientácie prítomných osôb. Vzhľadom na

³ SAMOVA, ref. 19, s.27.

⁴ Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002 Z.z., ktorou sa upravujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby využívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu.

⁵ SAMOVA, ref. 19, s.31.

skutočnosť, že nároky na signalizačné prvky prostredia nevidiacich a nepočujúcich boli do nedávna celkom neznáme, venujeme tejto časti väčšiu poroznosť.

Ako už bolo spomenuté vyššie, priestor musí byť jednoducho riešený, aby sa docielila ľahká orientácia a prístup k predmetom, pracoviskám.

Orientáciu a pohyb uľahčujú nielen slabozrakým a nepočujúcim rôzne druhy informačných systémov. Ideálne je, ak je podávanie informácií zabezpečené multisenzorickou formou, čiže prostredníctvom viacerých spôsobov zmyslového vnímania. Ako už bolo spomenuté vyššie, k dôležitým informačným systémom patria:

- rôzne hmatové prvky (reliéfne nápisy, nákresy, plániky, trojrozmerné modely)
- akustické prvky (akustické majáky, zvukové nahrávky, pomocné načúvacie systémy)
- zrakové prvky (nápisy, piktogramy a pod)

Informačné systémy musia byť vhodne umiestnené, je potrebné vytvoriť štandardizáciu umiestnenia, aby sa informácie nachádzali na určitých miestach v rovnakej polohe. Napríklad podľa vyhlášky 532/2002 Z.z. sa musia reliéfne nápisy použiť v budovách pre verejnosť na označenie jednotlivých miestností číslicami s určeným min. parametrami. Štítky s reliéfnymi nápismi je vhodné umiestňovať na madlá zábradlia, rampy, vedľa výťahových tlačidiel, resp. všade tam, kde sa podáva informácia o mieste pobytu, smere cesty a iné.

Situovanie rôznych reliéfnych modelov a trojrozmerných modelov zobrazujúcich zmenšený objekt, budovu, predmet musí byť v priestore jednoznačne identifikovateľné, aby ich zrakovo postihnuté osoby dokázali rýchlo nájsť, vhodné je umiestniť obdobné pomôcky v blízkosti vstupov, informačných pultov v nadväznosti na systém vodiacich línií.⁶ Taktiež je potrebné umiestniť ich do výšky od 80 do 110cm nad úrovňou podlahy pre osoby na vozíku, resp. nižšieho vzrastu a deti.

Akustické majáky je potrebné umiestňovať pri vstupe do budov, pri vstupe do priestorov nástupíšť a podobne. Komunikáciu s osobami s poruchou sluchu uľahčia FM systémy, infračervené systémy, indukčná slučka, ktoré je vhodné umiestňovať do priestorov prístupných verejnosti, v kultúrnych zariadeniach, všade tam, kde sa predpokladá použitie zvukového vnemu. Najlacnejším riešením je použitie indukčnej slučky, ktorá slúži na zosilňovanie a prenos zvuku. Môže byť pevne zabudovaná do prostredia (po obvode miestnosti), napr. v zhromažďovacích priestoroch alebo pohyblivá, napr. pri informačných pultoch. Slučka je elektrický vodič pripojený na zosilňovač, ktorý prijíma zvuk z mikrofónu alebo z multimediálneho zariadenia.

⁶ SAMOVA, ref. 19, s.21.

Informácie vo vizuálnej podobe by sa nemali nachádzať na lesklom alebo priehľadnom podklade, prípadne presvitnom pozadí so zadným osvetlením, pretože takto môžu byť nečitateľné. Je vhodné používať farebný kontrast písma a podkladu a vhodné rovnomerné osvetlenie v prípade informačných panelov.⁷ Hlavný priestor budovy určenej pre verejnosť musí byť vybavený aj vodiacimi líniami pre nevidiace a slabozraké osoby.

Výtah

Vyhláška 532/2002 Z.z. definuje spolu s publikáciami od Samovej a Filipovej parametre výťahu z hľadiska bezbariérovosti nasledovne:

- Prístup do výťahu musí byť z každého podlažia na úrovni chodby
- Výškový rozdiel medzi podlahou kabíny a podlahou chodby je max. 2cm
- Dvere na výťahu na automatické otváranie
- Manipulačný priestor pred výťahom najmenej 140cm x 140cm
- Vstupné dvere výťahu musia mať šírku min. 80cm
- Šírka výťahovej kabíny min. 110cm x 100cm
- Protišmyková úprava podlahy kabíny, rovná, bez textilnej úpravy
- Výška ovládacích prvkov 70 až 75 cm od úrovne podlahy, a 70 cm od dvier výťahovej kabíny, vľavo od ovládačov sa umiestni označenie v Braillovom písme a vpravo v reliéfnej podobe
- Držadlá v kabíne vo výške 75 až 90 cm
- Sklopné sedadlo umiestnené v blízkosti ovládacieho panela.
- Zvuková a vizuálna signalizácia

Hygienické zariadenie

V budove, v ktorej sa nachádza hygienické zariadenie pre verejnosť, musí byť podľa vyhlášky 532/2002 Z.z. minimálne jedna kabína WC v oddelení pre mužov a minimálne jedna pre ženy v súlade s nasledovnými požiadavkami:

- Rozmery WC kabíny min. 140cm x 180cm, optimálne 220cm x 220cm
- Manipulačná plocha v priestore WC kabíny min. s polomerom 150cm
- Výška WC misy 48 až 50cm od úrovne zeme a mala by byť osadená min. 27cm od zadnej steny

⁷ SAMOVA, ref. 19, s.23.

- Osadené sklopné madlá po bokoch misy vo vzájomnej vzdialenosti 60cm a 78cm od zeme
- Min. šírka dverí je 80cm, optimálna 90cm, s možnosťou otvárania smerom von, prípadne posuvným systémom
- Prístup vozíčkara z boku WC misy v šírke min 80cm
- Plytké umývadlo s možnosťou podsunutia vo výške 87-90cm s pákovou batériou
- Poličky, uteráky v dosahu od umývadla ako aj iné predmety v dosahovej vzdialenosti

Sprchový kút

- Sprchový kút je ideálne vyriešiť vyspádovaním podlahy v celej kúpeľni a umožniť tak bezproblémový vstup osoby s vozíkom do priestoru sprchy
- Sprchový kút musí byť vybavený sklopným sedadlom vo výške 50cm nad podlahou a pákovou batériou s madlom a mydlovničkou v dosahu sedadla
- Pôdorysné rozmery sprchového boxu, resp. kúta min. 140cm x 140cm
- Vaňa s min. rozmermi 160cm x 70cm s výškou 52-55cm
- Manipulačný priestor pred vaňou
- Protišmyková úprava
- Sprchový box so sedákom, madlami a s min. úrovňovým rozdielom voči podlahe kúpeľne 2 cm

Hygienická bunka, ktorá sa skladá z umývadla, toaletnej misy a sprchy, musí mať minimálne pôdorysné rozmery 200cm x 180cm, optimálne sú 220cm x 220 cm, pričom priestor sprchy je súčasne aj manipulačným priestorom pri presadaní z vozíka na WC misu. „Uvedené príklady hygienických zariadení sú univerzálne navrhované najmä pre verejné budovy.“⁸ V bytových priestoroch sa preferuje navrhovanie na mieru podľa potrieb konkrétneho užívateľa.

V prípade prestavby a rekonštrukcie budov je možné zriadiť jednu WC kabínu spoločnú pre obe pohlavia prístupnú z chodby.

Parkovanie

Podľa vyhlášky 532/2002 Z.z. šírka stojiska na odstavnej ploche pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie musí byť najmenej 350cm a môže mať sklon najviac 1:20.

⁸ SAMOVA, ref. 19, s.39.

Počet vyhradených parkovacích miest pre vozidlá osôb so zdravotným postihnutím určuje uvedená vyhláška ako 4% zo všetkých stojísk, najmenej však 1 miesto. Vyhradené miesto sa umiestňuje čo najbližšie vstupu do budovy, resp. v rámci uplatnenia zásady najkratšej trasy medzi parkovacím miestom a cieľom a je označené medzinárodným symbolom prístupnosti.⁹

5.2.2 Kritéria platné pre rôzne typologické druhy stavieb

Ubytovacie zariadenia

Ubytovacie zariadenia určené na prechodný pobyt hostí by mali mať aspoň 2% svojich ubytovacích kapacít upravené podľa zásad bezbariérovosti, minimálne však 1 izbu. Okrem tejto skutočnosti musia byť hosťom bezbariérovo sprístupnené všetky časti zariadenia a ubytovacie zariadenie by malo spĺňať základné nároky prístupnosti vymenované už vyššie:

- Bezbariérový prístup
- Dostatočne široké vchodové dvere, ako aj vo vnútorných priestoroch
- Dostatočne široký vnútorný priestor na pohyb a manévrovanie
- Označenie rizikových presklených častí a schodov
- Prítomnosť orientačných prvkov pre zrakovo a sluchovo postihnutých
- Bezbariérový výťah, v prípade, ak sa jedná o viacposchodovú budovu a bezbariérová izba je lokalizovaná na poschodí
- Hygienické zariadenie a sprchový kút
- Vyhradené parkovanie

Okrem uvedených prvkov je potrebné dbať aj na nasledovné:

- Recepčia

Recepčný pult by mal byť navrhnutý tak, aby aspoň v jednom svojom úseku bol znížený na 75cm – 85cm a zabezpečil tak bezproblémový kontakt osoby na vozíku, nižšieho vzrastu či dieťaťa. Tiež by mala byť recepčia umiestnená na ľahko dostupnom mieste, cesta k nej by mala byť znázornená.

- Izba v ubytovacom zariadení

⁹ SAMOVA, ref. 19, s.52.

„Bezbariérové izby sa zväčša situujú na úrovni vstupného podlažia, čo zjednodušuje prístup a evakuáciu zdravotne postihnutých osôb.“¹⁰ V bezbariérovej izbe by mali byť splnené nasledovné skutočnosti:

- Vstupné dvere min. šírka 80 cm
- Zámok a kľučka max. vo výške 100- 110cm
- Prah max. vo výške 2 cm
- Okno je otváracie a parapet okna je maximálne vo výške 70 cm nad podlahou
- Otvárací a ovládací mechanizmus okna musí byť vzdialený od podlahy 90 až 120 cm
- Manipulačný priestor uprostred miestnosti v priemere 150 cm
- Výška nábytku v dosahovej vzdialenosti max. 140cm nad úrovňou podlahy
- Priestor pred skriňami na prípadné odcúvanie vozíčkara pri otváraní
- Kreslo pre vozíčkára by malo mať vyšší sedák, aspoň vo výške 42 až 45 cm.
- Posteľ vo výške 50cm nad podlahou

Stravovacie zariadenia

V zariadeniach poskytujúcich stravovacie služby je nutné dbať najmä na priechodnú šírku min. 150cm medzi jedálenskými stolmi v odbytovom stredisku. Jedálenské stoly majú umožňovať podsunutie podrúčok invalidného vozíka, čo si vyžaduje priestor najmenej 70cm od úrovne podlahy široký 80cm a hlboký 50cm.

Okrem tejto skutočnosti musia byť hosťom bezbariérovo prístupné všetky časti zariadenia, napr. aj letná terasa a dbať na dodržanie základných nárokov prístupnosti vymenované už vyššie.

Doprava (mestská autobusová doprava)

Keďže v prípade mesta Nitra je v rámci mestskej hromadnej dopravy aktuálne len autobusové spojenie, zameriame sa bližšie na tento druh dopravy.

- Nástup do dopravných prostriedkov

Pri hromadnej doprave vznikajú bariéry najmä v súvislosti s výškovým rozdielom medzi úrovňou nástupišťa a podlahou dopravného prostriedku. Uvedená skutočnosť sa dá korigovať stavebnými úpravami nástupišťa, rampou, zdvíhacím zariadením, zosúladením parametrov nástupišťa a dopravného prostriedku.¹¹

¹⁰ SAMOVA, ref. 19, s.39.

¹¹ SAMOVA, ref. 19, s.24.

- Vyhradené sedacie možnosti v rámci autobusu pre zdravotne postihnuté osoby
- Akustická a vizuálna signalizácia zastávok

Pohyb v meste bez použitia dopravného prostriedku

Na peší presun v rámci určeného miesta je potrebné zabezpečiť bezpečné pešie komunikácie pre všetkých užívateľov a to v troch oblastiach:

- Rešpektovanie minimálnej priechodnej šírky chodníka, ktorá je podľa vyhlášky 532/2002 Z.z. najmenej 180cm vrátane bezpečnostného odstupu od vozovky v rozpätí 50cm.
- Dodržanie sklonov a povrchov stanovených v legislatíve
- Zabezpečenie uceleného systému orientačných prvkov

„Pre samostatný, bezpečný a plynulý pohyb zrakovo postihnutých osôb je veľmi dôležité zabezpečiť ucelený systém orientačných prvkov, pozostávajúcich z vodiacich línií, varovných a signálnych pásov.“¹²

Podľa Vyhlášky 532/2002 Z.z. musí byť komunikácia pre peších zabezpečená dôsledne dodržanou líniou pre zrakovo postihnutú osobu. Vodiace línie môžu byť prirodzené (napr. styková línia steny domu s rovinou chodníka, parkový obrubník trávniku na rozhraní s rovinou chodníka, obruby kvetináčov a podobne) alebo umelo vytvorené, ktoré je potrebné vytvoriť v prípadoch, ak je prechodová vzdialenosť medzi 2 bodmi väčšia ako 800 cm. Uvedená situácia nastáva najmä na peších zónach, kde v letných mesiacoch môžu letné terasy skomplikovať pohyb nevidiace s technikou bielej palice, prípadne vo veľkých halách nákupných centier, galérii. Vodiacom líniou nemôže byť pritom obrubník chodníka pri vozovke. Umelú vodiacu líniu tvorí pás špeciálnej dlažby široký v exteriéri 40 cm a vo vnútorných priestoroch 30 cm s pozdĺžnou povrchovou štruktúrou, v profile vlnitý alebo žliabkovaný. V mieste vodiacej línie nesmú byť prítomné žiadne prekážky a v prípade križovania vodiacich línií musí byť spoj odlíšený iným typom dlažby.

„Varovné pásy upozorňujú na priestor, ktorý môže byť nebezpečný pre zrakovo postihnuté osoby vzhľadom na premenlivosť situácie v danom priestore.“¹³

V mnohých prípadoch ide najmä o úrovňovo znížené priechody pre chodcov, kde by neoznačenie uvedenej zníženej časti mohlo ohroziť život nevidiaceho vstupom na vozovku. Varovný pás je v tomto ako aj v iných prípadoch tvorený pásom špeciálnej dlažby, farebne odlíšenej s polguľovitými výstupkami, široký v exteriéri 40 cm a v interiéri 30 cm.

¹² SAMOVA, ref. 19, s.24.

¹³ SAMOVA, ref. 19, s.26.

„Signálne pásy pomáhajú zrakovo postihnutým osobám identifikovať orientačne dôležité miesto.“¹⁴

Nadväzujú na systém vodiacich línií a využívajú sa v prípade, ak je možný odklon smeru z vodiacej línie do významnej budovy nachádzajúcej sa vpravo alebo vľavo. Obrázok č. 4 znázorňuje plynulé nadviazanie signálnej línie na červený varovný pás, ktorý lemuje okraj vozovky. Priechod pre chodcov je vybavený umelou vodiacou líniou. Uvedený typ riešenia prechodu pre chodcov je vhodný pre vozíčkara, ako aj pre nevidomého, resp. slabozrakého.

Svetelná signalizácia na frekventovaných priechodoch pre chodcov by mala byť vybavená zvukovým signalizačným zariadením v správnej výške od 90cm do 120cm. Na ovládačoch signalizácie by mali byť umiestnené taktilné schémy tvaru priechodu, počte jazdných pruhov, smere jazdy.

Obrázok 4 Dlhý priechod pre chodcov s kontrastným varovným pásom

Zdroj: *Dlhý priechod pre chodcov s kontrastným varovným pásom* [online]. 2006. [cit. 2010.03.21]. Dostupné na internete: <
[¹⁴ SAMOVA, ref. 19, s.27.](http://images.google.sk/imgres?imgurl=http://architektonickebariery.sk/interny-album/prechody-pre-chodcov-a-ostrovceky/P1010102.JPG/image_preview&imgrefurl=http://architektonickebariery.sk/interny-album/prechody-pre-chodcov-a-ostrovceky/P1010102.JPG/view&usq=__hRLhcUKmTeEoDJBT5OpNysgMins=&h=299&w=400&sz=51&hl=sk&start=2&itbs=1&tbnid=qsHIYKPG4TQMUM:&tbnh=93&tbnw=124&prev=/images%3Fq%3Dsign%25C3%25A1lne%2Bp%25C3%25A1sy%26hl%3Dsk%26gbv%3D2%26tbs%3Disch:1></p></div><div data-bbox=)

Kultúrne zariadenia (divadlá, kiná, koncertné sály)

V kultúrnych zariadeniach je okrem základných nárokov na prostredie potrebné zohľadniť tiež nasledovné skutočnosti:

- Hľadisko

V hľadisku by podľa vyhlášky 532/2002 Z.z. mali byť vyhradené min. 2 miesta určené pre osoby na vozíku o rozmeroch 100cm x 120cm v blízkosti únikových ciest.

- Služby

K službám odohrávajúcim sa mimo divadelného priestoru patrí zapožičanie vozíka, stravovacie služby dostupné pre všetkých, možnosť sprievodcu.

Pamiatky

Historické budovy hradov, zámkov, kostolov, či historických budov, ktoré majú v súčasnosti iné využitie sú z hľadiska bezbariérovosti zaťažujúcou skúškou nielen pre návštevníkov so zdravotným obmedzením, ale často aj pre návštevníkov bez handicapu. Vzhľadom na obmedzené možnosti pri rekonštrukcii sú uvedené typy budov často prístupné len s pomocou, s použitím špecializovaných pomôcok alebo úplne neprístupné. Z hľadiska kritérií, ktoré ovplyvniť môžeme uvádzame nasledovné:

- Prístupnosť expozície multisenzorickou formou
- Umožniť prejsť výstavné priestory návštevníkov bez únavy a straty orientácie (oddychové zóny, inštruktážne prehliadkové trasy, informačné systémy, orientačný systém zložený z vodiacich línií)
- Pokladňa na úrovni sediaceho umožňujúce očný kontakt úradníka so sediacim vozíčkarom (cca do 125cm od zeme)
- Exponáty umiestnené vo vhodnej výške od 80cm do 110cm, pod vhodným osvetlením, farebne kontrastné pozadie
- Podľa možnosti vybaviť niektorý z vchodov rampou, zdvíhacím zariadením

Múzeá, galérie, výstavné miestnosti, výstavisko

V expozičných priestoroch je okrem základných nárokov na prostredie potrebné zohľadniť tiež nasledovné skutočnosti:

- Služby

K službám odohrávajúcim sa mimo divadelného priestoru patrí zapožičanie vozíka, stravovacie služby dostupné pre všetkých, možnosť sprievodcu.

- Prístupnosť expozície multisenzorickou formou
- Umožniť prejsť výstavné priestory návštevníkov bez únavy a straty orientácie (oddychové zóny, inštruktážne prehliadkové trasy, informačné systémy, orientačný systém zložený z vodiacich línií)
- Exponáty umiestnené vo vhodnej výške od 80cm do 110cm, pod vhodným osvetlením, farebne kontrastné pozadie

Obchody a nákupné centrá

V priestoroch obchodov a nákupných centier je okrem základných nárokov na prostredie potrebné zohľadniť tiež nasledovné skutočnosti:

- Dostatočne široké priestory medzi regálmi (ulička v min. šírke 200cm) do ktorých nezasahujú iné predmety
- Tovar by mal byť umiestnený v rozmedzí 60cm – 110cm nad úrovňou podlahy
- Prezliekacia kabína pre vozíčkara (min 140x140cm)
- Dostatočne široký priechod cez kasu pre vozíčkara a kočík (min 90cm)
- Osobná pomoc personálu na požiadanie, sprevádzanie pri nakupovaní (vhodné predovšetkým pre zrakovo postihnutých)

Poist'ovne, banky, pošty, úrady

V uvedených priestoroch je okrem základných nárokov na prostredie potrebné zohľadniť tiež nasledovné skutočnosti:

- Vizuálne/zvukové navádzanie k pultom, v prípade, ak sa nenachádzajú oproti vstupu
- Pult/okienko/stôl na úrovni sediaceho umožňujúce očný kontakt úradníka so sediacim vozíčkarom (cca do 125cm od zeme)
- Pult alebo stôl umožňuje podsunutie vozíka (25-30cm) a spodná hrana stola je vo výške 72 – 75cm (v prípade ak sa jedná o okienko, kde na druhej strane tiež sedí obsluha)

- Prepážka so stojacou obsluhou je vo výške 105cm od zeme

Kúpaliská a plavárne

V uvedených priestoroch je okrem základných nárokov na prostredie potrebné zohľadniť tiež nasledovné skutočnosti:

- Sprchovací kút so stoličkou a madlami
- Bezbariérová prezliekacia kabína (140x140 cm) šatne so zväčšenými odkladacími skrinkami
- Voľný komunikačný priestor okolo bazénov min. 200cm široký s protišmykovou úpravou
- Vstup do bazéna zabezpečený dostatočne širokými stupňami (45cm x 15cm), rampou, zdvíhacími zariadeniami, prípadne je okraj bazéna so zvýšenou hladinou vody, vtedy slúži ako presadacia plocha
- Úrovňovo znížené brodiská pri vstupe do bazéna

Benzínové čerpadlá

V uvedených priestoroch je okrem základných nárokov na prostredie potrebné zohľadniť tiež nasledovné skutočnosti:

- Pult/okienko/stôl na úrovni sediaceho umožňujúce očný kontakt úradníka so sediacim vozíčkarom (cca do 125cm od zeme)
- Čerpacie zariadenie v dosahovej vzdialenosti s priestorom na manévrovanie

Školy

V uvedených priestoroch je okrem základných nárokov na prostredie potrebné zaoberať sa požiadavkami na vnútorné a tiež vonkajšie prostredie zohľadniť tiež nasledovné skutočnosti:

- Zabezpečiť dobrý výhľad pedagógov na priestory určené deťom s cieľom ich kontroly
- Relaxačné kútiky
- Prepojenie učební s vonkajšími čiastočne prekrytými plochami vzhľadom na optimálnu pohodu detí a pedagógov
- Bezbariérové učebne a triedy – priechody medzi lavicami 90cm široké, podsunuteľné lavice
- Vhodne zvolený nábytok v správnej výške s ohľadom na vek, fyzické schopnosti detí
- Prístupnosť ostatných priestorov ako napr. telocvičňa, jedáleň...

- Dostatočne široký manévrovací priestor v šatniach s odkladacími plochami v dosahovej vzdialenosti osoby na vozíku (60cm – 120cm)

Verejné hygienické zariadenia

Verejné toalety sú súčasťou mestského mobiliára a mali by byť prístupné aj pre osoby so zdravotným postihnutím. V okolí by mal byť dostatočný manipulačný priestor a optimálne rozmery by mali byť 220cm x 220cm. Pre verejné hygienické zariadenia platia zásady z vyhlášky 532/2002 Z.z. špecifikované v rámci základných kritérií platných pre všetky typologické druhy stavieb.

Príloha 3 Zoznam monitorovaných inštitúcií – ubytovacie a pohostinské zariadenia

Ubytovacie zariadenia

1. Hotel Zlatý kľúčik
2. Hotel Comfort
3. Hotel Alexander´s
4. Hotel Capital
5. Park hotel Tartuf
6. Hotel River
7. Hotel Centrum
8. Hotel City
9. Hotel Átrium
10. Hotel Zobor
11. Hotel Olympia
12. Kaštieľ Mojmirovce
13. Zámok u grófa
14. U krba
15. Penzión PKO
16. Penzión Bobo
17. Penzión Zoborská
18. Penzión LUX
19. Penzión Artin
20. Penzión Quaret
21. Penzión pri Mlyne
22. Motel Autohaus
23. Ranč Nové sedlo
24. Ubytovanie Mária Karáseková
25. Apartmány Agáta
26. Ubytovňa pri Lipe
27. Vila Aria
28. Penzión Premona
29. Penzión Ambarella
30. Penzión Tofi
31. Penzión Hoffer

32. Hotel AUTO Jas
33. Hotel Koruna
34. Penzión Moretti
35. Penzión Pribina
36. Poľovnícky zámoček Horné Lefantovce
37. Penzión Pohoda
38. Hotel Agroinštitút
39. ŠD Nitra
40. ŠD Mladosť
41. ŠD Nová Doba
42. ŠD Pribina
43. ŠD Bernolák

Pohostinské zariadenia

1. Reštaurácia Tantal
2. Reštaurácia McDonald's
3. Reštaurácia Moretti
4. Reštaurácia Kolibka
5. Reštaurácia Robinson Café
6. Reštaurácia OKO
7. Potrefená husa Beerpoint
8. Pizzeria Restaurant Toscana
9. Pizzeria Restaurant Toscana 3
10. Pizzeria Toscana Junior
11. Átrium reštaurácia
12. Čínska reštaurácia FENIX
13. Čínska reštaurácia Panda
14. Friends women restaurant
15. Gastro gril
16. HOT-POT
17. Izba starej matere
18. Ristorante Pizzeria La marina
19. Mexico restaurant
20. Media café

21. Restaurant & coctail bar Paladium
22. Kaviareň Múzeum
23. Reštaurácia DAB
24. Restaurant Hájovňa u Hoffera
25. Reštaurácia Hofferka
26. Restaurant Malibu
27. Svetluška
28. Reštaurácia PREEGO
29. Reštaurácia Penzión Hoffer
30. Reštaurácia Patriot
31. Reštaurácia u Zlatej svini
32. Reštaurácia Oliver
33. Reštaurácia a Pizzeria Boccaccio
34. Reštaurácia Pribina
35. Wilson Pizzeria
36. Piano café
37. Kaviareň Turzo
38. Café Casa mía
39. Café Daniela
40. Café TY a Ja
41. Cukráreň u Šefkiiho
42. Balkánska cukráreň
43. Cukráreň Billich
44. Kaviareň Reger
45. Café C'la vie
46. Café Mlyny
47. Kaviareň Zanzibar
48. Irish Times PUB
49. Donut café
50. Keltská pivnica
51. Devil's pub
52. Londoner pub
53. Valašský šenk
54. Nitrawa pub

55. Tantra musicbar
56. Barracuda disco klub
57. Čudný pohľad
58. Rock klub NAOZZAY
59. Vináreň Buganka
60. Furmanská vináreň
61. Podzámska viecha

Príloha 4 Zoznam monitorovaných inštitúcií – kultúrne zariadenia, múzeá, galérie, výstavné miestnosti, výstavisko, obchody a nákupné centrá

Kultúrne zariadenia (divadlá, kiná, koncertné sály)

- Divadlo Andreja Bagara
- Staré divadlo
- Synagóga
- CINEMAX
- Filmový klub UKF
- Estrádna hala Parku kultúry a oddychu
- Nová pekáreň

Múzeá, galérie, výstavné miestnosti, výstavisko

- ART Galéria
- Nitrianska galéria
- Malá galéria Akcent
- Diecézne múzeum
- Misijné múzeum
- Ponitrianske múzeum
- Slovenské poľnohospodárske múzeum
- Výstavisko Agrokomplex

Obchody a nákupné centrá

- BAUMAX bauMax SR, s.r.o.
- Centro Nitra
- OD TESCO
- ZOC MAX
- OC Galéria Mlyny
- Lidl Párovce